

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT
LITERATURA DEL SEGLE XIX

Coordinació: MASIA COSTA, XAVIER

Any acadèmic 2017-18

Informació general de l'assignatura

Denominació	LITERATURA DEL SEGLE XIX			
Codi	101223			
Semestre d'impartició	1R Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Grau en Estudis Catalans i Occitans	4	OBLIGATÒRIA	Presencial
Nombre de crèdits ECTS	6			
Grups	1GG			
Crèdits teòrics	0			
Crèdits pràctics	0			
Coordinació	MASIA COSTA, XAVIER			
Departament/s	FILOLOGIA CATALANA I COMUNICACIÓ			
Distribució càrrega docent entre la classe presencial i el treball autònom de l'estudiant	Hores presencials: 52 Hores no presencials: 98			
Idioma/es d'impartició	català Altres: espanyol, francès, italià			

Professor/a (s/es)

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
MASIA COSTA, XAVIER	xmacia@filcat.udl.cat	6	

Informació complementària de l'assignatura

El propòsit de l'assignatura és d'examinar l'activitat literària als Països Catalans al segle XIX, i en particular de la producció en llengua catalana. Té per objecte central l'observació del fenomen de la Renaixença i de la progressiva articulació del sistema literari català contemporani. També vol fer atenció a la recepció i el desplegament dels principals corrents literaris, a les poètiques i preceptives que hi tenen ascendent i a les maneres amb què els materials literaris són transmesos i han estat patrimonialitzats. Hi és compresa, amb tot plegat, l'aproximació als textos i autors més rellevants del període i a les formes i la projecció de la literatura popular.

Objectius acadèmics de l'assignatura

Veure apartat competències

Competències significatives

Competències	objectius formatius
Coneixement dels principals textos, autors i moviments literaris en llengües catalana i occitana, així com la seva evolució històrica i el seu context literari i sociolingüístic.	La identificació de les etapes i els moviments principals de la història de la cultura catalana al segle XIX, i els seus actors més importants, així com l'evolució històrica dels diversos processos simbòlics i culturals en el context específic de la cultura catalana.
Capacitats analítiques i crítiques respecte dels textos literaris vuitcentistes.	L'assoliment de les habilitats particulars que demana la lectura de textos vuitcentistes.
Capacitat d'apreciació i de gestió del patrimoni literari.	L'atenció a la perspectiva socialitzadora en l'estudi del patrimoni literari.
Capacitat de relacionar els textos literaris amb la seva realitat social i cultural.	La comprensió i la relació de la creació literària amb els processos sociolingüístics de la llengua catalana.
Capacitat de comprensió i anàlisi del paper de la cultura en la dinàmica de la societat catalana.	La identificació plausible d'elements patrimonials.
Capacitat d'expressió oral i escrita per a la vida acadèmica i professional.	La producció i argumentació d'idees i de textos orals i escrits clars, cohesionats, estructurats adequadament i adequats a un registre predeterminat.

Continguts fonamentals de l'assignatura

1. Prolegòmens. L'objecte d'estudi. L'estudi de la literatura catalana del segle XIX. [S. 1.]
2. La literatura catalana entre 1789 i 1859. La llengua. El Romanticisme. Pervivència i transformació de la literatura popular. La literatura culta. [S. 2-3.]
3. La "Renaixença". El terme. Història externa. Les definicions d'un programa politicocultural. La premsa periòdica i el negoci editorial. Una plataforma emblemàtica: els Jocs Florals. [S. 4-6.]
4. La poesia. I: Aribau, Rubió i Ors, Marià Aguiló, les antologies *Los trovadors nous* i *Los trovadors moderns*, els Jocs Florals. II: Llorente, Verdaguer, Guimerà, Costa i Llobera, Apel·les Mestres. [S. 7-8.]
5. La narrativa. Renaixença i literatura narrativa. La narrativa històrica. El costumisme. La novel·la "tradicionalista". *Julita*, de Martí Genís. La narrativa realista. Teories i pràctiques del realisme. Josep Pin i Soler. Carles Bosch de la Trinxeria. La crisi del naturalisme. *La punyalada*, de Marià Vayreda. [S. 9-10.]
6. El teatre. L'organització de l'activitat teatral. La literatura teatral: del sànet al drama romàntic. Josep Robrenyo, Eduard Escalante, Frederic Soler, Àngel Guimerà. [S. 11-12.]
7. El pensament literari. Josep Yxart. Joan Sardà. [S. 13.]
8. Jacint Verdaguer, *Canigó*. [S. 14-19.]
9. Narcís Oller, *La Papallona* [S. 20-24.]
10. Àngel Guimerà, *Terra baixa* [S. 25-29.]

Lectures obligatòries

[a] Jacint Verdaguer: *Canigó* [1885], ed. a cura de M. Gustà, pròleg de R. Torrents, Ed. 62, Barcelona, 2002; a cura de J. Paré, Hermes, Barcelona, 2003.

[b] Narcís Oller: *La Papallona* [1882], pròleg de Laureà Bonet, Cossetània, Valls, 2010.

[c] Àngel Guimerà: *Terra baixa* [1897], ed. a cura de R. Bacardit, Curial, Barcelona, 2001.

Eixos metodològics de l'assignatura

activitat	CODIFICACIÓ / descripció / tipologia TPD	o*	G*	HP*	HNP*
Classe magistral (M)	Vegeu el temari.			40	
Seminaris (S)	(Grup únic: comptabilitzat dins de les classes magistrals.)				
Pràctiques (P)	a) pràctiques d'anàlisi i comentari de textos literaris i documentació variada; b) pràctiques d'anàlisi i comentari de les lectures obligatòries a, b i c.			6,30	28
Treballs (T)	In sobre la lectura obligatòria a. In sobre la lectura obligatòria b. In sobre la lectura obligatòria c.				65
Tutories (Tut)	Tut 1: preparació d'In a. Tut 2: preparació d'In b. Tut 3: preparació d'In c. Tut 4: comentari de la resolució de l'Examen.			4	

Avaluació (AV)	Vegeu taula de mecanismes d'avaluació.			1,30	5
TOTAL				52	98

O: Objectiu. G: número de grups implicats en l'activitat. HP: hores presencials de l'alumne. HNP: hores no presencials de l'alumne.

Sistema d'avaluació

mecanismes d'avaluació	codificació / descripció-criteris / tipologia TPD	observacions	O*	Activitat	%*
Assistència i participació (As)	M, P, S				10
Taller d'avaluació (TA) (Examen)	Examen				30
Informe (In) / Treballs (T)	In sobre la lectura obligatòria a. In sobre la lectura obligatòria b. In sobre la lectura obligatòria c.				60
TOTAL					100

O: Objectiu. %: percentatge en la nota final

Bibliografia i recursos d'informació

F o n t s

J. Molas, M. Jorba, A. Tayadella (eds.): *La Renaixença. Fonts per al seu estudi. 1815-1877*, Departament de Literatura Catalana de la UB / Departament de Filologia Hispànica de la UAB, Barcelona, 1984.

J. Molas: *Antologia de la poesia romàntica*, a cura de R. Pinyol i Torrents, Eds. 62, Barcelona, 1994.

B i b l i o g r a f i a

0. *Obres generals:*

J. Molas, dir.: *Història de la literatura catalana. Part Moderna*, vii, Ariel, Barcelona, 1987.

P. Gabriel, dir. *Història de la cultura catalana*, iv, v, Eds. 62, B., 1995, 1994.

E. Cassany (dir.): *Panorama crític de la literatura catalana. iv. Segle XIX*, coord. A. Rossich, Vicens Vives, Barcelona, 2009. Especial atenció a les "Introduccions" i a les "Bibliografies" de cada apartat.

2:

Max Cahner, *Literatura de la revolució i la contrarevolució*, Curial, Barcelona, 1998-2004 (5 volums).

Jordi Carbonell, "La literatura catalana dins el període de transició del segle XVIII al segle XIX", dins *Actes del IV Col·loqui Internacional de Llengua i Literatura catalanes*, PAM, Barcelona, 1977, ps. 269-314.

[Manuel Jorba, "Llengua i literatura. 1800-1833"](#), dins Riquer-Comas-Molas, *Història de la literatura catalana*, vol. 7, Ariel, Barcelona, 1986, ps. 41-75.

Joan Lluís Marfany, *Llengua, nació i diglòssia*, L'Avenç, Barcelona, 2008.

Joaquim Molas, "Poesia barroca i poesia neoclàssica el 1802", dins *Miscel·lània Josep M. De Casacuberta*, vol. II, PAM, Barcelona, 1981, ps. 271-306.

Albert Rossich, "La literatura catalana entre el barroc i el romanticisme", *Caplletra*, 9 (tardor de 1990), ps. 35-57.

[Miquel Pueyo](#), *Tres escoles per als catalans. Minorització lingüística i implantació escolar a Itàlia, França i Espanya*, Pagès editors, Lleida, 1996, ps.150-190.

3:

Josep M. Domingo, "Jocs Florals de Barcelona en 1859. Modernització urbana i representació col·lectiva", *L'Avenç*, 352 (desembre 2009), ps. 32-44.

Josep M. Domingo, "Sobre la *Renaixença*", *L'Avenç*, 390 (maig 2013), ps. 25-35.

Josep M. Domingo (ed.), *Barcelona i els Jocs Florals, 1859. Modernització i romanticisme*, Museu d'Història de Barcelona, Barcelona, 2011.

Carola Duran, "*La Renaixença*", *primera empresa editorial catalana*, PAM, Barcelona, 2001.

Joan Torrent i Rafael Tasis, *Història de la premsa catalana*, Bruguera, Barcelona, 1966 (2 volums).

Manuel Jorba et al. (eds), *Actes del col·loqui internacional sobre la Renaixença*, PAM, Barcelona, 1992-1994 (2 volums).

Manuel Llanas, *L'edició a Catalunya: el segle XIX*, Gremi d'Editors de Catalunya, Barcelona, 2004.

Joan Lluís Marfany, "En pro d'una revisió radical de la Renaixença", dins *Professor*

Joaquim Molas. Memòria, escriptura, història, PAM, Barcelona, 2003, II, ps. 635-656.

[Joaquim Molas](#), "El romanticisme", dins *Diversos. Un segle de vida catalana*, vol. I, Alcides, Barcelona, 1961.

[Jordi Rubió i Balaguer](#), *Història de la literatura catalana*, vol. III, PAM, Barcelona, 1986, ps. 281-303.

[Jordi Rubió i Balaguer](#), "*La Renaixença*", dins *Il·lustració i Renaixença*, PAM, Barcelona, 1989, ps. 115-157.

4:

Diversos, *Joan Alcover, Miquel Costa i Llobera i els llenguatges estètics del seu temps*, PAM, Barcelona, 2007.

Teodor Llorente, *Obra valenciana completa*, a cura de Rafael Roca Ricart, Publicacions de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua, València, 2013.

Rafael Roca Ricart, *Teodor Llorente i la Renaixença valenciana*, Institució Alfons el Magnànim, València, 2007.

Ricard Torrents, *Verdaguer. Un poeta per a un poble*, Eumo, Vic, 2002.

Ricard Torrents, *A la claror de Verdaguer. Estudis i aproximacions*, Eumo, Vic, 2005.

Xavier Vall i Solaz, *Sóller en el paisatgisme poètic mallorquí (de Pons i Gallarza a Rosselló-Pòrcel)*, PAM, Barcelona / Universitat de les Illes Balears, Palma, 2001.

5:

Sergi Beser: *Les limitacions narratives de Narcís Oller*, dins *Actes del Quart Col·loqui Internacional de Llengua i Literatura Catalanes*, PAM, Barcelona, 1977, ps. 333-347.

Sergi Beser, "La novel·la realista", dins *Lliçons de literatura comparada catalana i espanyola*

(segles XIX-XX), PAM, Barcelona, 1985.

Laureano Bonet: *Luces de la ciudad. Notas sobre la aparición de la metrópoli capitalista en la narrativa de Narcís Oller*, "Anuario de Filología" (Universitat de Barcelona), 3 (1977), ps. 397-444. Recollit dins *id.: Literatura, regionalismo y lucha de clases (Galdós, Pereda, Narcís Oller y Ramón D. Perés)*, Universitat de Barcelona, B., 1983, ps. 65-115.

Josep Camps Arbós, "Carles Bosch de la Trinxeria i la novel·la: literatura, societat urbana i intenció moral", *Anuari Verdguer*, núm. 19 (2011), ps. 115-133.

Enric Cassany, *El costumisme en la prosa catalana del segle XIX*, Curial, Barcelona, 1992.

Jordi Castellanos, "Carles Bosch de la Trinxeria, un escriptor a recordar", *Revista de Catalunya*, núm. 124 (desembre de 1997), ps. 130-139.

Josep M. Domingo, *Josep Pin i Soler i la novel·la (1869-1892)*, PAM, Barcelona, 1992.

Maurici Serrahima: *Narcís Oller (1846-1930)*, dins *id.: Dotze mestres*, Destino, Barcelona, 1972, ps. 45-88.

Antònia Tayadella, *Sobre literatura del segle XIX*, a cura de J. M. Domingo, Universitat de Barcelona / Societat Verdguer, Barcelona, 2012.

Alan Yates: *Narcís Oller. Tradició i talent individual*, Curial, Barcelona, 1998.

6:

Ramon Bacardit, *Tragèdia i drama en l'obra d'Àngel Guimerà*, PAM, Barcelona, 2009.

Josep M. Domingo i Miquel M. Gibert (eds.), *Actes del Col·loqui Àngel Guimerà i el teatre català del segle XIX*, IET Ramon Berenguer IV, Tarragona, 2000.

Xavier Fàbregas: *Història del teatre català*, Millà, Barcelona, 1978.

Xavier Fàbregas, *Les formes de diversió en la societat catalana romàntica*, Curial, Barcelona, 1975.

Xavier Fàbregas: *Àngel Guimerà, les dimensions d'un mite*, Eds. 62, Barcelona, 1971.

[Enric Gallén, "Realisme en el teatre de Guimerà"](#), dins *El segle romàntic. Actes del Col·loqui sobre Àngel Guimerà i el Teatre català al segle XIX*, Publicacions de la Diputació de Tarragona, Tarragona, 2000, ps. 155-172.

Àngel Guimerà (1845-1924), Fundació Carulla-Font, Barcelona, 1974.

Guimerà 1845-1995, Centre Dramàtic de la Generalitat de Catalunya, Barcelona, 1995.

Carme Morell i Montadi: *El teatre de Serafí Pitarra*, Curial / PAM, Barcelona, 1995.

Josep Maria Sala Valldaura: *Història del teatre a Catalunya*, Pagès / Eumo, Lleida / Vic, 2006.

7:

Josep M. Domingo i Francesc Roig (eds.), *Actes del Col·loqui sobre Josep Yxart i el seu temps*, IET Ramon Berenguer IV, Tarragona, 2000.

Joan Sardà, *Art i veritat. Críiques de novel·la vuitcentista*. Barcelona, Curial, 1997.

Josep Yxart, *Obra completa*, vol. I, Proa, Barcelona, 1995.

Josep Yxart, *Entorn de la literatura catalana de la Restauració*. Edicions 62, Barcelona,

1985.

Josep Yxart, *C'est ça le théâtre!: Josep Yxart i el teatre del seu temps*, a cura de J. M. Domingo i R. Cabré, Punctum, Lleida, 2009.

8:

Isidor Cònsul, *Perfils de Verdaguer*, Proa, Barcelona, 2003.

Ricard Torrents, *Verdaguer. Un poeta per a un poble*, Eumo, Vic, 2002.

Ricard Torrents, *A la claror de Verdaguer. Estudis i aproximacions*, Eumo, Vic, 2005.

Jacint Verdaguer, *Prosa / Poemes llargs. Teatre / Poesia, 1 / Poesia, 2*, a cura de Joaquim Molas i Isidor Cònsul. "Totes les obres", 1-4, Proa, Barcelona, 2003-2006.

9:

Sergi Beser: *Les limitacions narratives de Narcís Oller*, dins *Actes del Quart Col·loqui Internacional de Llengua i Literatura Catalanes*, PAM, Barcelona, 1977, ps. 333-347.

Sergi Beser, "La novel·la realista", dins *Lliçons de literatura comparada catalana i espanyola (segles XIX-XX)*, PAM, Barcelona, 1985.

Laureano Bonet: *Luces de la ciudad. Notas sobre la aparición de la metrópoli capitalista en la narrativa de Narcís Oller*, "Anuario de Filología" (Universitat de Barcelona), 3 (1977), ps. 397-444. Recollit dins *id.: Literatura, regionalismo y lucha de clases (Galdós, Pereda, Narcís Oller y Ramón D. Perés)*, Universitat de Barcelona, Barcelona, 1983, ps. 65-115.

Maurici Serrahima: *Narcís Oller (1846-1930)*, dins *id.: Dotze mestres*, Destino, Barcelona, 1972, ps. 45-88.

Alan Yates: *Narcís Oller. Tradició i talent individual*, Curial, Barcelona, 1998.

10:

Ramon Bacardit, *Tragèdia i drama en l'obra d'Àngel Guimerà*, PAM, Barcelona, 2009.

Xavier Fàbregas: *Àngel Guimerà, les dimensions d'un mite*, Ed. 62, Barcelona, 1971.

[Enric Gallén](#), "Realisme en el teatre de Guimerà", dins *El segle romàntic. Actes del Col·loqui sobre Àngel Guimerà i el Teatre català al segle XIX*, Publicacions de la Diputació de Tarragona, Tarragona, 2000, ps. 155-172.

Àngel Guimerà (1845-1924), Fundació Carulla-Font, Barcelona, 1974.

Guimerà 1845-1995, Centre Dramàtic de la Generalitat de Catalunya, Barcelona, 1995.